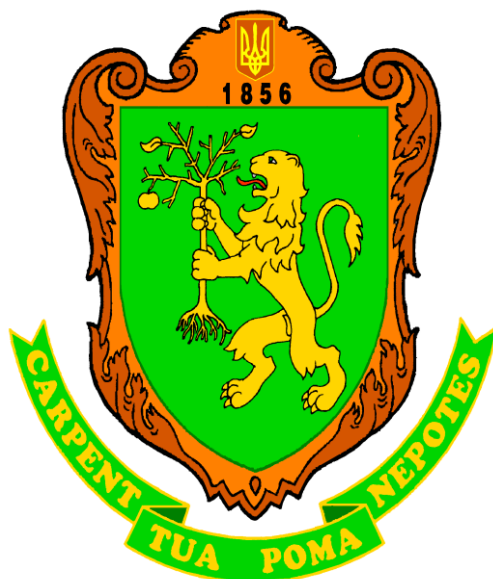

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА**

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань -

Спеціальність –

Освітня програма –

Кількість кредитів – 4 – 120 год., із них: самостійної роботи студента –
_____ год.

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Рік підготовки – 4, семестр – 7

Компонент освітньої програми – вибіркова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

У межах зазначеної дисципліни курсу здобувачі вищої освіти формують загальні та спеціальні (фахові) компетентності. Зокрема, ця дисципліна передбачає вивчення норми, що регулюють відносини, які виникають в процесі сільськогосподарської діяльності суб'єктів підприємництва, державних, приватних, кооперативних, громадських організацій та установ, наділених відповідно до законодавчих актів певними повноваженнями, правами і обов'язками та відповідальністю за свої дії. Також, дисципліна передбачає ознайомлення із правовими засадами державного регулювання сільського господарства, а також ознайомлення із правовим статусом окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві.

Підсумковий контроль – екзамен.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Аграрне право України» є опанування та засвоєння здобувачами освітнього ступеня «бакалавр» теоретичних знань щодо основних понять та інститутів аграрного права (сільськогосподарська діяльність, аграрні відносини, суб'єкти господарських відносин, правове регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції, правовий режим земель сільськогосподарського призначення, відповідальність за порушення аграрного законодавства, тощо).

Завдання - використовуючи усі доступні форми навчання для повноцінного оволодіння студентами дисципліни «Аграрне право України» з урахуванням особливостей предмета та методу правового регулювання цивільних процесуальних правовідносин, сприяти опануванню студентами наукових тверджень, положень цивільного процесуального права, набуття навичок його застосування у практиці правозахисної, правозастосовчої, наукової та іншої діяльності.

- сформувати у студентів глибокі теоретичні знання та практичні навички для використання їх у своїй професійній діяльності;

- сприяти вихованню у студентів поважного ставлення до правових засад судового захисту цивільних прав та інтересів особи як важливого засобу захисту фізичних та юридичних осіб, їх прав, свобод та законних інтересів;

- збагатити студентів теоретичними знаннями шляхом засвоєння ними різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань науки цивільного процесу і ознайомити їх із сучасними тенденціями розвитку правових поглядів щодо цивільного судочинства.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Аграрне право України» відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання (лекції, лабораторні заняття, консультації) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання із створення програм для технічних систем та дискусія.

Допускається проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Консультації здійснюються у відведений для цього час, який доводиться до студентів на початку семестру. Вони, зокрема, використовуються для презентації виконаних студентом завдань у разі його відсутності на заняттях.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Студенти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально. Програмою передбачено виконання завдань, пов'язаних з темою дисертаційного дослідження аспіранта.

Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного аграрного університету пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи студентів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порухами академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

При проведенні практичних занять передбачено виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

На екзаменах з навчальної дисципліни «Аграрне право України» кафедри права повинен знати нормативно-правові акти, які регулюють цю діяльність, спрямовану на

захист від неправомірних посягань незалежності України, її суспільного та державного ладу, політичної та економічної систем, прав національних груп та територіальних утворень;

соціально-економічних, політичних, особистісних прав і свобод людини і громадянина; основ демократичного устрою державної влади, правового статусу місцевих рад, органів самоорганізації населення.

Екзаменаційні білети з дисциплін, містять 3 питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті з навчальних дисциплін кафедри отримує білет, на якому є пронумеровані питання та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

Студенти повинні бути максимально уважними даючи відповіді, щоб не помилитися. Категорично заборонено використовувати будь-який додатковий матеріал (Кодекси, записки, мультимедія тощо).

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНАУ**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ».

Доступний за посиланням:

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет, метод, система та принципи аграрного права.

Поняття і предмет аграрного права. Особливість аграрного права як галузі права, науки та навчальної дисципліни. Характеристика методів і принципів аграрного права. Система аграрного права. Місце аграрного права в системі права України

Тема 2. Джерела аграрного права.

Поняття і види джерел аграрного права. Зміст аграрного законодавства. Правові форми актів законодавства. Характерні ознаки аграрного законодавства. Конституція України – правова основа аграрного права. Підзаконні нормативні акти. Внутрішньо локальні акти як окреме джерело аграрного права.

Тема 3. Аграрні правовідносини.

Поняття і особливості аграрних правовідносин. Види аграрних правовідносин. Характерні ознаки аграрних правовідносин. Внутрішні правовідносини: їх сутність, суб'єкти і зміст. Зовнішні аграрні правовідносини. Взаємозв'язок аграрних правовідносин із майновими, земельними, трудовими, соціальними та організаційно-управлінськими відносинами

Тема 4. Суб'єкти аграрного права.

Поняття і види суб'єктів аграрного права. Суб'єкти аграрного господарювання за юридичним статусом, формою власності, правоздатністю та функціями, суб'єктним складом, способом утворення та формування статутного фонду та організаційно-правовою формою. Ознаки суб'єктів аграрного права. Основні кваліфікаційні ознаки

сільськогосподарських кооперативів. Особливості правосуб'єктності аграрних підприємств. Створення і ліквідація суб'єктів аграрного господарювання. Способи реорганізації підприємств. Умови припинення діяльності суб'єктів аграрного господарювання.

Тема 5. Правові засади державного регулювання сільського господарства.

Поняття і функції державного регулювання сільського господарства. Цілі, основні завдання і напрями Міністерства аграрної політики України. Методи і форми управлінської діяльності державного регулювання сільського господарства. Органи державного регулювання сільського господарства. Державні сільськогосподарські інспекції.

Тема 6. Правовий статус окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві.

Правовий статус сільськогосподарських акціонерних товариств. Правовий статус сільськогосподарських товариств з обмеженою відповідальністю. Особливості припинення діяльності сільськогосподарських товариств.

Тема 7. Правове становище фермерських господарств.

Поняття та порядок створення фермерського господарства. Земельні і майнові відносини в фермерському господарстві. Правове регулювання господарської діяльності в фермерському господарстві.

Тема 8. Правове регулювання ведення особистого селянського господарства.

Поняття та ознаки особистого селянського господарства. Правовий режим особистих селянських господарств. Державна підтримка особистих селянських господарств.

Тема 9. Правове регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

Поняття і зміст якості та безпечності сільськогосподарської продукції. Правове регулювання запровадження у виробництво сільськогосподарської продукції генетично-модифікованих організмів. Права та обов'язки виробників і продавців щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

Тема 10. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення .

Поняття земель сільськогосподарського призначення. Особливості суб'єктного складу у відносинах власності та користування землями сільськогосподарського призначення. Особливості набуття прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

Тема 11. Відповідальність за порушення аграрного законодавства.

Поняття, види, об'єкти відповідальності за порушення аграрного законодавства.

Поняття та процедура накладання дисциплінарної відповідальності осіб, зайнятих у сільськогосподарському виробництві. Зміст, суб'єкти та об'єкти матеріальної відповідальності за порушення аграрного законодавства.

Тема 12. Аграрне законодавство країн – членів ЄС.

Сільське господарство України після вступу до СОТ. Загальна характеристика аграрного законодавства країн ЄС.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 16.09.2014 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436 –IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Господарський процесуальний кодекс: Закон України від 06.11.1991 р. №1798-

XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

6. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>

7. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

8. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. №1576.-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>

9. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003р. №1087. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>

10. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25червня 1991 р. *Відомості Верховної Ради*. 1991. № 41. Ст. 546.

Основна

1. Аграрне право : підручник Вид. 2-ге, змін. В. М.Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М.Кульчій та ін. за ред. А. М. Статівки. Харків : Право, 2019. 416 с.

2. Аграрне право: посібник для підготовки до іспиту. Корнієнко Г.С., Корнієнко В.М., Статівка А.М., Уркевич В.Ю., Кульчій І.М., Курман Т.В., Лушпаєв С.О., Панченко В.В., Покальчук М.Ю., Самсонова Я.О., Савельєва О.М., Станіславський А.В., Туєва А.В. Пра-во, 2018. 202 с.

3. Тетарчук І.В. Аграрне право України. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник. ЦУЛ. 2019. 244 с.

Допоміжна

1. Бурда О. Я., Туркот О. А. Щодо поняття та умов банкрутства суб'єктів господарювання. *Вища юридична освіта: історичний досвід та перспективи розвитку: збірник матеріалів регіонального круглого столу*, (м. Маріуполь, 22 лютого 2018 року). Маріуполь. 2018. 390 с., С. 324-328.

2. Дерев'яно Б. В., Смолин Г. В., Туркот О. А. Окремі шляхи боротьби з порушеннями у сфері публічних закупівель. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. №5 (20). С. 65- 68.

3. Благута Р.І., Долинська М. С., Туркот О. А. Проблематика становлення інститутубанкрутства фермерських господарств. *Соціально-правові студії*. 2019. Вип. 2 (4). С. 73-81.

4. Turkot O. Prawne zasady pracy osób niepełnoletnich w dziedzinie przedsiębiorczości w ustawodawstwie Ukrainy. *Teka Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie*, t. XII, 2019, nr 1, s. 301–309. URL: <https://doi.org/10.32084/tekapr.2019.12.1-22>.

5. Chornous Y., Denysenko S., Hrudnytskyi V., Turkot O., Sikorskyi O. *Legal Regulation of Cryptocurrency Turnover in Ukraine and the EU. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. Volume 22, Special Issue 2, 2019.* URL: <https://www.abacademies.org/articles/legal-regulation-of-cryptocurrency-turnover-in-ukraine-and-the-eu-8439.html>

6. Derevyanko B. V., Pashkov V. M., Turkot O. A., Zahrisheva N. V., Bisiuk O. S. *Addressing the issue of corporate raiding in Ukraine. Problems and Perspectives in Management. Volume 18, Issue 1, 2020.* URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3551076.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд читального залу Львівського НАУ(м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

2. Електронні інформаційні ресурси:

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>;

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL:

<http://www.nbuv.gov.ua/>. Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL:

www.kmu.gov.ua.

Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. URL:
www.lsl.lviv.ua.

Офіційний сайт Базы українського законодавства в Інтернет. URL:
www.lawukraine.com.